

РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

У сучасних умовах розвитку педагогічної освіти розвиток творчості вчителя, вихователя є одним з основних методологічних принципів професійної підготовки майбутніх педагогів. Педагогічна творчість займає особливе місце серед різних видів творчості, оскільки саме вона визначає напрями динамічного розвитку всіх творчих процесів людства[3, с.10]. Носієм педагогічної творчості є педагог, який стоїть біля витоків розвитку особистості кожної людини. Саме вчитель значною мірою супроводжує і надихає творчий розвиток людини у найбільш сприятливі до педагогічного впливу періоди її життя. Метою і результатом педагогічної творчості є творчий розвиток вихованців, який передбачає поступове формування здатності до творчості – інтегральної якості особистості, що об'єднує спрямованість й мотиви, творчі вміння й психічні процеси, характерологічні якості особистості, які забезпечують людині успіх у творчості і піднімають діяльність людини до творчого рівня.

Означене вище актуалізує проблему вдосконалення механізмів виявлення і розвитку творчих здібностей майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти.

Підготовка майбутніх фахівців дошкільної та початкової освіти до творчого підходу в організації навчально-виховного процесу забезпечує його здатність як до формування та розвитку творчої особистості вихованця, так і до власного професійного та особистісного саморозвитку, що є домінуючими цілями його професійної підготовки. Вказаний процес набуває завершеності, якщо будується на основі органічної єдності загального, особливого та індивідуального. Модернізація професійної підготовки вимагає попередньогосистемного аналізу стану вищої школи і основних тенденцій розвитку цієї галузі у світовій та вітчизняній практиці. Характерною якістю сучасного педагога є його здатність до творчості, що в контексті вроджених особистісних здібностей до певних видів діяльності складає її творчий та інтелектуальний потенціал.

Творчий потенціал проявляється в здатності особистості підходити до професійної діяльності нестандартно, шукати найбільш оптимальні шляхи розв'язання педагогічних проблем і ґрунтується на соціальному досвіді, навичках постійного саморозвитку. Професійний потенціал визначається як наявні або приховані резерви творчих можливостей і здібностей особистості. Їхня реалізація здійснюється на основі фахової компетентності накопиченого соціального досвіду та вмотивованої спрямованості. У контексті зазначеного, кінцевим продуктом підготовки педагога є розвиток його пізнавальної й фахової мотивації; сформованість необхідних професійних компетентностей; всебічна культурологічна розвиненість; творче мислення; відповідні особистісні якості та здатність до самовдосконалення, засвоєння основ педагогіки творчості.

Педагогіка творчості – це галузь загальної педагогіки, яка вивчає закони та закономірності: формування творчої особистості, розвитку та саморозвитку її

творчих можливостей в процесі освіти та навчання; створення психолого-педагогічних умов для прояву творчого потенціалу особистості в суспільно-корисних і індивідуально-значущих для неї видах життєдіяльності [3, с.83].

Впровадження теоретичних основ педагогіки творчості у практику роботи вищої школи вимагає переосмислення організаційно-педагогічних умов навчання, адже у практиці професійної підготовки майбутнього педагога надається перевага теоретичному абстрактному підходу, що забезпечує масовість підготовки висококваліфікованих фахівців дошкільної та початкової освіти. Водночас необхідно підкреслити, що сучасні вимоги суспільства перед вищою школою потребують оптимального поєднання згаданих підходів до професійної підготовки педагогічних кадрів.

Виконуючи соціальне замовлення суспільства на підготовку кваліфікованих педагогічних кадрів, викладач вищої школи є єдиною ланкою між соціальним досвідом і досвідом студента, координатором засвоєння ним професійно необхідних знань, умінь і навичок, творчих здібностей. Одним із законів педагогіки творчості є закон взаємозумовленості розвитку суб'єктів педагогічного процесу. Цей закон відбиває концептуальні положення теорії творчості, як-от: у творчості людина виступає не тільки як суб'єкт пізнання, а й водночас як творець самої себе, своєї творчої сутності; наслідком творчості є творення, формування людини-митця; в процесі творчості реалізуються творчі можливості індивідуальності й здійснюється їх розвиток; особливості процесу творчості полягають у тому, що сам процес впливає на його результат, який виражається не тільки предметно, а й у зміні суб'єкта творчості [1, с.78].

Таким чином, підготовка педагога не зводиться лише до набуття системи знань і навичок, а й природно має включати в себе формування творчих властивостей і якостей професійного значення і є необхідними для майбутньої педагогічної діяльності. У сучасному баченні цей процес є комплексом виховних впливів, спрямованих на цілісну характеристику фахівця (позитивне ставлення до професії, знання теоретичних концепцій і практичних навичок щодо їх використання, сформованість світоглядних поглядів і переконань, володіння ключовими компетентностями тощо).

Окрім цього, підготовка педагога має бути спроектованою на його розвиток у практичній діяльності як соціально активної особистості. Оскільки основним видом діяльності студента є навчально-виховна робота, для викладача важливо, наскільки він є активним суб'єктом дії, наскільки на процес його пізнання впливає особистий чинник. Йдеться, насамперед, про сформованість внутрішньої умотивованої поведінки студента, рівень прояву якої відображається як на якості діяльності викладача, так і на результатах навчання студентів [2, с.295].

Таким чином, ефективне формування готовності майбутнього педагога до творчої діяльності, спрямованої на професійне вдосконалення, здійснюється лише за умов практичної реалізації комплексного підходу до організації навчального процесу у вищому навчальному закладі, забезпечення єдності теоретичної, методичної та практичної підготовки, об'єднання навчання з науково-дослідницькою роботою і різновидами пізнавальної розвивальної діяльності студентів. При цьому

залежно від теоретичної і методичної підготовки навчання поступово ускладнюється, що дозволяє більш якісно здійснювати принципові рішення практичних педагогічних завдань. Домінуючою стрижневою лінією на сучасному етапі розвитку освіти є творчість особистості, що знайшла впровадження в діяльнішій теорії, спрямованій на формування перетворюючих можливостей людини. Власне, розвиток творчого потенціалу майбутнього педагога є методологічним підґрунтям для опанування студентами теоретичними і практичними знаннями, здатністю до науково-пізнавальної дослідницької діяльності, формування спрямованості на вмотивований саморозвиток, самовдосконалення і фахову самореалізацію в процесі безпосередньої практичної професійної діяльності.

Список використаних джерел

1. Педагогічна майстерність: Хрестоматія: навчальний посібник / Упоряд.: І. А. Зязюн, Н. Д. Базилевич, Т. Г. Дмитренко та ін. / За ред. І. А. Зязюна. – К.: Богданова. – М., 2008. – 462 с.
2. Пинзеник О. М. Теоретико-педагогічні передумови розвитку педагогічної майстерності викладача вищого навчального закладу I-II рівнів акредитації / О. М. Пинзеник // Педагогіка і психологія формування творчої особистості: проблеми і пошуки. Зб. наук, праць. – Запоріжжя, 2006. – Вип. 39, – С. 293 – 297.
3. Сисоєва С. Основи педагогічної творчості: Підручник / С. Сисоєва – К.: Міленіум, 2006. – 344 с.

УДК 373.2

ПИНЬКО Г. І.
Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЕВОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА ЗАСАДАХ ВЗАЄМОДІЇ РІЗНИХ ВИДІВ МОВЛЕННЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мовленнєвий розвиток учня дуже важлива умова його успішного навчання. Чим більше дитина читає, переказує, слухає, тим краще розвивається її пам'ять, а, отже, тим легше їй засвоювати знання з усіх навчальних дисциплін, які вивчаються в початкових класах.

Забезпечити мовленнєвий розвиток молодших школярів – це означає навчити їх грамотно висловлюватись в усній і писемній формах мовлення, дотримуючись фонетичних, орфоепічних, граматичних (морфологічних і синтаксичних), орфографічних, стилістичних норм української літературної мови. Щоб розвинути та удосконалити мовлення школярів потрібна щоденна робота над оволодінням основними мовними нормами.

Метою дослідження є всебічне висвітлення проблеми формування мовленнєвого розвитку учнів початкових класів на засадах взаємодії різних видів мовленнєвої діяльності.

У зміст навчання мови (насамперед добір навчального матеріалу як відповіді на запитання «Чого вчити?») найвагомим є внесок суміжної з методикою науки психолінгвістики. Видатні представники цієї науки (Л. Виготський, І. Зимня, О. Леонтьєв, В. Рядова, Ю. Пасов та ін.) розробили теорію мовленнєвої діяльності,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>